

Književnost in umetnost.

Steirische Schul- und Lehrer-Zeitung je po 8½ letnem obstanku prenehala izhajati. Bila je vrla in neustrašena zagovornica interesov štajerskega učiteljstva.

Popotnik. Letnik XXVII. Štev. 6. — Dragotin Pribil nadaljuje v tej številki svojo interesantno študijo o „Obiteljskih večerih,“ in sicer govori v tem nadaljevanju o razvoju ideje obiteljskih večerov ter o njih bistvu, pomenu in koristi. — Matija Heric prijavlja konec znamenite svoje razprave „O bistvu, pomenu in važnosti Vernovega določnega glagola.“ — Strokovnjaško so označene misli tovariša Jos. Bezlaja „Kako je elementarno učiti stereometrijo.“ — Dr. K. Ozvald nadaljuje s svojim metodiškim spisom „Poezija v slovenski uri,“ in sicer obravnava Levstikovo pesem „Umetelnik.“ — Vsega uvaževanja je vredna temeljita in v resnici stvarna kritika „Realne knjižnice,“ ki jo je letos izdala Slovenska Šolska Matica in ki sta jo spisala F. Apih in dr. M. Potočnik. S to oceno se tudi mi popolnoma strinjamo. Takisto objektivno sodi tovariš K. Humek o knjigi „Der moderne Zeichenunterricht,“ ki jo je spisal Adalbert Micholitsch. — V razpredelku „Šolstvo v tujini“ govori Drag. Pribil o osnovnem šolstvu na Grškem. — „Razgled“ („Listek“ — „Pedagoški paberki“ — „Kronika“) prijavlja na 7 straneh vse polno zanimivih in aktualnih drobtin, ki nam odpirajo pogled na svetovno šolsko polje. — Takemu listu gre vse priznanje!

Učne slike iz nazornega nauka za I. in II. razred.

Uredil Anton Maier. Drugi, popravljeni in pomnoženi natisk. V Ljubljani, 1906. Založil L. Schwentner. Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h. — Predgovor pripoveduje, kako je nastala ta knjiga. Pri posameznih učnih slikah pa pogrešamo imena tistih, ki so jih napravili. To ni prav, ker mora veljati vsakemu svoje. Prva izdaja iz l. 1903 je tako hitro pošla, da je bilo treba prirediti 2. izdajo. To je za knjigo najlepše priporočilo in za učiteljstvo, ki jo je spisalo, najlepša pohvala. Na podlagi pridobljenih izkušenj se je učivo v 2. natisku v raznih ozirih pridružačilo, zlasti glede pripovedovalnega nazornega nauka in risb. Dodanih je tudi več praktičnih migljajev in 4 učne slike iz branja. Knjiga obsega le najvažnejšo stvarino. Namenjena je v prvi vrsti ljubljanskim ljudskim šolam; z istim pridom pa bo služila tudi izvenljubljskemu učiteljstvu. Treba bo le tuintam kaj prenarediti z ozirom na razmere dotične šole.

Šopek šolskih pesmi. S posebnim ozirom na narodne in v narodnem duhu zložene napeve. Izdaja v štirih delih. Prvi del. Na podlagi Koprivnik-Majenove „Začetnice“, Bazinger-Zumrovega „Abecednika“ in „Prvega berila“ istih dveh sestaviteljev. Drugi del. Na podlagi II. dela Schreiner-Hubadove „Čitanke“ in Josin-Ganglovega „Drugega berila“. Priredil in na svetlo dal Anton Kosi. 1906. Založil izdajatelj (A. Kosi v Središču na Štajerskem). Cena? — Prejeli smo I. in II. del te pesemske zbirke. Obljubljena nam je strokovnjaška ocena.

Vestnik.

Svojim naročnikom! Minilo je I. polletje, in cenjene naročnike prijazno vabimo, da obnove naročnino. Prosimo jih pa tudi, da nam pridobijo čimveč novih naročnikov. Čim večje bo njihovo število, tem lepši bo razvoj našega lista.

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Svetoivansko učiteljstvo, zbrano ob priliki slovesa svojega umirovljenega voditelja, g. Pelicono, dne 7. julija t. l. zložilo 9 K; g. Anton Brezovnik, nadučitelj v p. v Vojniku pri Celju, 5 K. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Letnino za učit. konvikt so plačali: tov. Lunaček Aleksander, nadučitelj; tov. Matija Brezovar, učitelj; tov. Harbich Ana, učiteljica in tov. Simončič Ivana, učiteljica v Št. Rupertu; tov. Josip Kobal, nadučitelj in g. Ivan Lovšin, župnik in katehet na Premu; tov. Rajko Justin, nadučitelj in tov. Marija Justin, učiteljica v Vremah; tov. Marija Curk, učiteljica na Razdrtem; tov. Janko Zupančič, nadučitelj v

Ratečah na Gorenjskem; tov. Ivan Kvace, nadučitelj in tov. B. dana Žiček, učiteljica pri Sv. Martinu v Rožni dolini pri Celju; tov. Fran P. Zidar, nadučitelj v Šmarjah pri Jelšah (3 K); tov. Fran Leban, š. voditelj v Trnovem pri Gorici; tov. Fran Waišel, nadučitelj in tov. Štefanka Kljun, učiteljica v Hrušici v Istri. Živili! Bog plati!

Poročil se je tovariš Franc Ciuha, učitelj v Mavčičah pri Kranju, z gđ. Pavlo Šuštersičevo, poštarico v Smledniku. Čestitamo!

Tridesetletnico nadzornikovanja obhaja letos gospod okrajni šolski nadzornik Ivan Tuma v Postojni.

Umrla je v Leitersbergu pri Mariboru gđ. Margareta Majerič, učiteljica pri Sv. Lovrencu v Slov. gori. Mlado, komaj 25letno življenje je uničila sušica. Bila je pokojnica do zadnjega ena tistih redkih tovarišic, ki stoje vedno v vrsti z naprednimi učitelji. Bodi ji bog spomin!

Razpisano je v stalno, oziroma v začasno popolnitev drugo učno mesto na Vrhpolju pri Vipavi. Ker je vas Vrhpolje jako prijazen kraj in le četrte ure oddaljen od trga Vipave, se je nadejati obilo učitelje prosilk. Učiteljica ima prosto lepo stanovanje, obstoječe iz dveh sob, v novo zgrajenem šolskem poslopju, ki je najlepša dvorazrednica na Kranjskem. Prošnje je vlagati do 3. avgusta pri okr. šolskem svetu v Postojni.

Učiteljska služba je razpisana do 20. julija na trirazrednici v Žetalah pri Rogatecu. Šola se nahaja v II. plač. razredu in je tudi drugače v ugodnih razmerah.

V okraju ljubljanske okolice se je začelo živahno gibanje za razširjanje že obstoječih in ustanovitev novih šol. Samo ob sebi je umevno, da je naše „dobro ljudstvo“ temu izvečine protivno, nahujskano od gotovih strani, ki imajo rajši še dalje obilico analfabetov kot vsaj nekoliko izobražencev. Na Škofljici je bil n. pr. 28. junija komisijski ogled in obravnava, a v „Domoljubu“ in „Slovenec“ se očita zaslužnemu g. Ogorelcu marsikaj, kar pač ni v čast dopisunu. Le šol ne v ljubljansko okolico, da bo vedno najbolj nazadnjaška! Upamo, da se ne bodo šolske oblasti ozirale na prazne ugovore nerazsodnega nahujskanega ljudstva, ampak da bodo zadostile zakonu z dne 29. septembra 1905. Šol nam je treba!

Okrajna učiteljska skupščina za okraj ljubljanske okolice bo dne 16. julija t. l. v Šiški. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu: „Kuhinjska sol“, praktična obravnava z učenci III. razreda (gđ. Andoljšek); „Spisje v ljudski šoli“ poročata tovariša Marn in Štrekelj; „Novi šolski in učni red“, poročata tovariš Franc Ks. Trošt; „Šolski izlet z ozirom na učni pomen“, skupna naloga za vse člane, poročevalec se določi pri zborovanju. — Volitev dveh zastopnikov v c. kr. okrajni šolski svet za dobo 1907—1912.

Okrajna učiteljska skupščina za postojnski šolski okraj se je vršila dne 2. t. m. na Razdrtem. Najvažnejše točke dnevnega reda so bile poleg obširnega nadzornikovega poročila: 1. Podrobni učni načrt za ponavljalne šole postojnskega okraja, ki ga je sestavil nadučitelj R. Horvat ter je bil z malimi izpremembami tudi sprejet, 2. Brzjavna vremenska prognoza in sodelovanje šole pri tej koristni stvari, poročal učitelj A. Gorjup, ki je svojo nalogo izgotovil v splošno zadovoljnost; in 3. Kako naj deluje šola v varstvo koristnih živali in proti trpinčenju živali, zlasti domačih. Za ta splošni referat je določil nadzornik nadučitelja A. Skalo iz Vipave, ki je tudi prav temeljito rešil označeno zadačo. Na predlog g. nadzornika se obe poročili priobčita v strokovnem listu. Dalje je bil z malimi izpremembami soglasno sprejet nasvet nadučitelja Horvata glede ponavljalne šole, ki je bil že v „U. T.“ priobčen. Isti predlagatelj je še nasvetoval, naj okrajni šolski svet ukaže krajnim šolskim svetom, vstaviti tako velik znesek v proračun, da bi se s tem nabavile vse šolske potrebščine za vse otroke, ter da se naroči za vse šole pedagoški list „Popotnik“. Ta predloga pa se izpremenita v toliko, da naj okrajni šolski svet oboje le priporoča, kar je bilo potem soglasno sprejeto. — Po skupščini sta bila v okrajni šolski svet soglasno izvoljena dosedanja naša vrla zastopnika tovariša Dragotin Česnik, nadučitelj v Knežaku, in Anton Skala, nadučitelj v Vipavi. — Omenjam še, da smo imeli priliko si ogledovati marsikatero lepe risarske izdelke

po novi metodi. Največ so razstavile šole iz Postojne, Vipave in Zagorja.

Iz Črnuč pri Ljubljani nam pišejo: Prekrasen je bil dan 7. julija t. l. — Naša šol. mladina ga je s strahom in pa z nepopisno radostjo pričakovala — S strahom, da nam morda dež ne pokvari nameravanega izleta v Ljubljano, z radostjo pa, da bodo videli muzej in druge zanimivosti bele Ljubljane. — Izlet se je v vsakem oziru lepo sponesel. — Ob 6. uri zjutraj smo odkorakali po Dunajski cesti proti Ljubljani, kamor smo dospeli ob 1/2 8 uri ter si takoj tu ogledali krasne nasade pod Turnom, nekdanji grad Radekega in njegov spomenik ter potem posedli in imeli kratek odmor, da so se otroci nekoliko okrepčali z jedili, ki so jih donesli s seboj. Nato smo odšli v dež. muzej Rudolfinum, kjer smo ostali 2 uri. — Pri odhodu smo si ogledali Valvazorjev spomenik ter krenili proti Zvezdi, si tudi zopet ogledali doprsni kip Radekega, ter nato pohiteli k Prešernovem spomeniku in dalje v stolnico in pred Vodnikov spomenik in končno na Grad, od koder smo z daljnogledi opazovali mesto ter bližnjo in daljno okolico ter imeli izredno lep užitek. Ob 1/2 1. uri smo šli k obedu v ljudsko kuhinjo. Tu bi opozarjal šolska vodstva na ta zavod, ker ravno obed za toliko število otrok napravi učitelju večkrat skrbi. V ljudski kuhinji je bilo 105 otrok izborna in celo v popolno zadovoljnost postreženih. — Po obedu so uprizorjali otroci razne igre na vrtu starega strelišča in ob 4. uri smo pa odkorakali k sv. Krištofu ter si ondi ogledali grobe nekaterih slavnih mož, kakor: Praprotnika, Reslja, Kopitarja, Tuška, Bleiweisa, Jurčiča, Vodnika, Čopa, in raket pisatelji, društva. V tem pa so prišli po nas vrli Črnučanje s 3, z zastavami, mlaji in venči okrašenimi vozmi, ki jih je mladina urno zasedla in hajd proti zelenemu Posavju. Na vsakem vozu je vihrala še velika trobojnica; a otroci so dali duška svojim notranjim čuvstvom z veselimi petjem in živimi klici. Na Ježici v gostilnici g. Vilfana (Aleša), je dobil še vsak otrok štruco kruha in kozarec vina, kar vse je bilo v 20 minutah končano in v malo trenutkih smo bili zopet na prijaznih Črnučah, ki beležijo ta dan kot prvi izletni dan svoje ljudskošolske mladine v našo prestolnico. Tega dne ne zabijo otroci nikdar!

O okrajni učiteljski skupščini za novomeški okraj v Trebnjem dne 23. junija t. l. nam poročajo: I. Ob določeni uri otvori c. kr. okrajni šolski nadzornik Josip Turk zborovanje, pozdravi vse navzoče učiteljsvo ter imenuje svojim namestnikom šol. vodjo M. Matkota iz Toplice. II. Na predlog nadučitelja Gebauerja sta se izvolila gđ. učiteljica Ljud. Mazgon in nadučitelj M. Jenko, oba z Mirne, za zapisnikarja. Preden preide predsednik na naslednje točke dnevnega reda, predstavi učiteljsvu od zadnje skupščine sem nanovo v okraj došle učne osebe. — III. Poročilo c. kr. okrajnega šol. nadzornika o stanju šolstva je bilo prav zanimljivo. V zadnjem času se je ustanovilo 7 novih razredov; 2, oziroma 3 razredi se pa otvorijo v kratkem. — V naš okraj je torej došlo novo življenje. Po več krajih grade nove šole. V doglednem času bo v celém okraju le nekoliko enorazrednic. IV. Jako poučno je bilo predavanje g. prof. Fr. Orožna. „O pospešitvi domoznanskega pouka v ljudski šoli“. V svojem predavanju je gospod profesor omenil, da bi bilo potrebno, da bi se že na učiteljskih ta važni pouk bolj temeljito gojil. Hrvaški učiteljsniki potujejo vsako leto s svojimi profesorji po svoji domovini, ali pa napravljajo izlete v sosedne dežele, da tako najbolj spoznajo svojo domovino in sosedne dežele. Umestno bi bilo, ko bi se uvedla taka poučna potovanja tudi pri nas*). Šolske knjige so glede zemljepisnega kakor zgodovinskega pouka jako pomanjkljive. Za domoznanstvo služijo v prvi vrsti dobri zemljevidi in reliefi. Gospod profesor je kazal, kako naj se zemljevidi čitajo ter omenjal napake, ki jih ima zastareli Bauerjev zemljevid Kranjske dežele. Omenjal je relief, ki se bo izdal za vso Kranjsko, da bo mogoče pozneje dobiti relief vsaki šoli za svoj okraj po primerni ceni. — Za izborna poročila se zahvali g. predsednik V. O točki „Stari in novi šolski in učni red“ je referiral šol. voditelj M. Matko. Enoglasno je bila sprejeta resolucija: „Visoki c. kr. dež. šol. svet blagovoli sklicati enketo vseh c. kr. okr. šol. nadzornikov in 12 učiteljev pod predsedstvom g. dež. šol. nadzornika. Ta enketa naj bi določila in sestavila naredbo k novemu šol. in učnemu redu, ki jo naj potem izda c. kr. dež. šol. svet“.

*) Zakaj jih pa ne uvedejo.

Uredn.

VI. Podrobni učni načrt za 1. in 2. šol. leto. O tej točki poroča g. predsednik sam, ki je načrta sestavil na podlagi mu došlih referatov in lastne izkušnje. Izrekla se je želja, da se dasta načrta čim prej pomnožiti, da dobi vsaka šola po 1, oziroma 2 načrta v uporabo. — VII. Kako vplivaj šola v varstvo koristnih živali in rastlin? Kot poročevalec za to točko določi g. predsednik tovariša A. Vodeta iz Zagradca. Delo je bilo prav skrbno sestavljeno, zakar se izreče referentu zahvala. VIII. Pri točki „Določitev knjig za prihodnje šol. leto“ predlaga nadučit. Jenko, da se uvede na tukajšnjih šolah Schreiner-Bezjakove jezikovne vadnice. — Sprejeto. — IX. Poročilo knjižničnega odbora se vzame na znanje. Iz poročila je razvidno, da je knjižnici v upravnem l. 1905/6 prirastlo 32 del v 49 zvezkih in 4 snopičih. Knjižnica šteje sedaj 1043 del v 1347 zvezkih in 54 snopičih. Izposodilo se je 21 učiteljem in učiteljicam 163 knjig, tedaj se knjižnica bolje uporablja nego prejšnje leto. Račun kaže dohodkov 375 K, stroškov 332 K 86 h, tedaj blagajničnega preostanka 42 K 14 h, ki se porabi za poravnava računa knjigoveze. — Gosp. predsednik pripomni, naj bi vbodoče učiteljsvo izražalo željo, katere knjige naj bi se za knjižnico nabavile. Pregledovalcema računa se volita g. Franke in g. Potokar, ki sta našla računa v polnem redu. X. V knjižnični odbor se volijo per acclamationem stari odborniki, in sicer: gđ. M. Clarici, M. Arh, M. Aschmann in gg. V. Gebauer in Fr. Kalan. — V stalni odbor so bili zvoljeni po listkih z nadpolovično večino glasov gg. M. Matko, Fr. Potokar, V. Gebauer, Štef. Jelenc in gđ. M. Clarici. — XI. Samostojnih nasvetov ni bilo. — XII. Pri volitvi dveh zastopnikov učiteljsva v c. kr. okr. šol. svet za dobo 6 let sta bila izvoljena tovariša Martin Matko z 28 in Štefan Jelenc z 21 glasovi od 39 oddanih glasov. — S tem je bil vzpored zborovanja končan. Gosp. predsednik se zahvali vsem udeležencem skupščine za pozornost, jih bodri, da vse svoje moči posvetijo šoli in mladini ter se končno spomni zaščitnika šolstva, presvetlega cesarja Franca Jožefa I., kateremu učiteljsvo na predsednikov poziv zakliče trikratni „Slava“. Na to odpoje učiteljsvo cesarsko pesem. — Banketa pri Pehanetu se je skoro vse učiteljsvo udeležilo. Tu se je učiteljsvo zabavalo s krasnim petjem narodnih pesmi. Gospod ravnatelj in bivši c. kr. okr. šol. nadzornik Ant. Jeršinovic je učiteljsvo brzojavno pozdravil ter s tem pokazal, da mu je bilo in mu je učiteljsvo še vedno pri sreči. Tega je bilo učiteljsvo zadovoljno.

Učiteljsvo celjske okoliške šole je sklenilo, da se ne uđinja katehetu za slugo in da ne pojde delat ob birmi škofu štafaže z otroki. To je popolnoma pravilno. Učiteljsvo bodi čisto samostojno in naj nikoli ne kaže, da je nekaj hlapčevalo pod peto cerkvenih oblastnikov. Šolski otroci tudi niso zato na svetu, da bi hodili postajati po ulicah in delat parado, kadar pride Peter ali Pavel. Ko niso otroci v šoli, so last svojih staršev, in nihče jim ne sme jemati svobode. Potem pa: kje stoji zapisano, da mora šolska mladina delovati pri sprejemu škofa? Nikjer in v nobeni zakoniti določbi! Zato je vsaka taka prireditev prisiljena in protizakonita, samovoljna in neprimerna! Dostojnost, vljudnost itd. nimajo tukaj nič posla! Škof je cerkveni dostojanstvenik, zato ga naj sprejema cerkev. Šola pa ni cerkvena institucija, zato nima pri sprejemu škofa nič posla. Cerkev cerkvi in šola šoli. In sedaj pride „Slovenec“ in udari z groznim patosom po imenovanem učiteljsvu, zlasti po nadučitelju Gradišniku. Vsa Štajerska se trese ob tem udarcu, ubogo celjsko učiteljsvo obhaja groza! A še nekaj drugega se je zgodilo. Kakor pripoveduje „Slovenec“, je eden učiteljev pustil drugih 7 na cedilu in peljal sam otroke vseh razredov v cerkev. Zaradi tega ga drugi tovariši več ne smatrajo za kolego, ker je zapustil svoj stanovski ugled. „Slovenec“ ga pa hvali. In s tem je povedano vse.

Okrajna učiteljska skupščina za okraj Volosko se vrši 14. t. m. v Voloskem. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje o šolski higijeni, o novi metodi risanja, o šolskih vrtovih in o ročnih delih.

Učiteljsvo tržiškega sodnega okraja je priredilo dne 7. t. m. v Radovljici koncert v prid „Učiteljskemu konviktu“. To je v kratkem času že drugi koncert, ki ga je priredilo imenovano učiteljsvo v korist našemu konviktu. Čast takemu učiteljsvu!

Pri Sv. Gotardu je razpisano voditeljevo mesto. Prošnje je predložiti okrajnemu šolskemu svetu v Kamniku tekom enega

meseca, računši od dneva prve razglasitve tozadavnega razpisa v uradnem listu „Laibacher Zeitung“. — Tako govori pismo, ki nas je z njim počastil e. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, proseč nas, naj njegov razpis prijavimo zopet — brezplačno! Seveda: mi vse brezplačno! Pa ko bi že navedli datum, do kdaj je treba vlagati prošnje! Sedaj si mora vsak še posebej naročiti „Laibacher Zeitung“, da bo vedel, kdaj mine tisti čas, ko mu stoje odprta vrata v sijajno dobo šentgotarskega učiteljevanja! Ali ne moreta zastopnika učiteljstva v kamniškem okrajnem šolskem svetu malo zaropotati, da že vendar napravijo red glede razpisavanja učiteljskih služb? Ako hočejo imeti v kamniškem okraju zasedena učiteljska mesta, morajo v učiteljskem listu razpisavati službe, in sicer razpisavati tako, da bodo razpisi jasni tudi brez pomoči uradnega lista!

Slepci in gluho-nemi. Število slepcev se zmanjšuje. Leta 1871. je bilo na Ruskem 22.978 slepcev, leta 1900. samo 21.571; leta 1871. je prišlo na 10.000 prebivalcev 9,3 slepcev, l. 1900. le 6,2 slepcev. Ta napredek je pripisati v prvi vrsti napredku javnega zdravstvenega negovanja in zdravniške umetnosti. Pred vsem se je skrčilo število onih slučajev, pri katerih nastopi oslepljenje zaradi očesnega gnojenja novorojencev, in sicer le zato, ker so uporabljali tako znano Credéovo metodo; osemnajst odstotkov slepote izvira iz tega vzroka, dokaz, da je treba še bolj paziti na to pogubonosno vzo, posebno naj bi pazile babice na to. Veliko število k tem nesrečnim slepcem je prišlo od strani onih delavcev, katerim se oči pokvarijo v poklicu. Toda tudi pri teh slučajih se je število skrčilo. Mnogo, žalibog, premnogo slučajev se pripeti pa v otroški dobi, ko se igrajo otroci s kameni in s streljivom.

Učiteljstvo in alkohol. V naših skupščinah in zborovanjih pridejo v poštev mnogobrojne zapreke, ki ovirajo na eni strani vzgojo, na drugi pa uspešen pouk. Tako rado pa se pozabi na mogočnega trinoga, kralja alkohola. Da sega njegova oblast tudi v naš delokrog ter nam dela neprilike in stavi razne težkoče, o tem je prepričan vsak pravi narodni vzgojitelj. Zato veljaj tudi od naše strani: „Boj vragu pijanstva!“ Posnemajmo v tem oziru hrvaške tovariše. Ti izdajajo celo svoj abstinenčni list. Tovariši! V nedeljo, dne 15. julija, se vrši v Ljubljani protialkoholni zbor. Na dnevnem redu je med drugimi točka: Alkohol in vzgoja. Poslednja pa je v prvi vrsti naša stroka. Tedaj pridite, stvar je važna, ker se tiče naših uspehov. Komur je le mogoče, naj se udeleži zanimivega zborovanja.

Učitelj — abstinent.

Na počitnice. Čas počitnic je tu. Večina je privezana na dom, ker brani tisti, no — tisti, ki ga — ni. Nekateri pa vendarle pojdejo malo v svet, in prav je to. Kam pa pojdemo! Idimo med naše brate Primorce, Hrvate, Bošnjake itd. Pazimo, kako govori dotični narod, da ne bomo vedno bolj oplankani z našo govorico. Primerjajmo našo „krajščino“: „Oče so, mati so bili, gospod bodo prišli itd., z govorico drugih Slovanov. — Idimo med Slovane, da se nam obzorje malo razširi!

Slovenec in Hrvat.

Ročni zapisnik, ki ga izdaje naša „Zaveza“, bo izišel meseca avgusta v A. Kleinovi tiskarni v Ljubljani. Na ta „Zapisnik“ opozarjamo že danes p. n. učiteljstvo, da bi se ta ali oni ne dal premotiti od kake zakotne konkurence proti naši organizaciji. V tem slučaju mora biti merodajna stanovska organizacija, ne pa konkurenčna nizka cena, ki tiče za njo znani uzroki. Tudi v tem slučaju se držimo gesla: Svoji k svojim!

Nove šolske tiskovine za Kranjsko. Z ozirom na novi šolski in učni red bodo izišle tekom velikih počitnic — kakor se nam poroča iz prav zanesljivega vira — nove šolske tiskovine za ljudske šole na Kranjskem. Zato opozarjamo sl. šolska vodstva, da se ne prenačijo z naročevanjem šolskih tiskovin. Nove šolske tiskovine za Kranjsko se bodo dobivale v A. Kleinovi tiskarni v Ljubljani, na kar p. n. zavedno učiteljstvo že danes opozarjamo. Svoji k svojim!

Razgled po šolskem svetu.

— **Kongres srbskega učiteljstva.** „Učiteljsko udruženje“ v Srbiji proslavi letos meseca avgusta petindvajsetletnico svojega obstanka in delovanja. Udruženje želi, da se te proslave udeleži vse srbsko učiteljstvo. Iz tega vzroka je odredilo, da se skliče na 6. dan avgusta kongres vsega srbskega učiteljstva. Kongres se vrši v Belgradu. Kdor se ga meni udeležiti, naj to javi glavnemu odboru „Učiteljskoga udruženja“ do 25. julija t. l. Vzpored XXV. učiteljske skupščine in I. srbskega učiteljskega kongresa je ta-le: A. Učiteljska skupščina. Člani „Učiteljskoga udruženja“, ki se žele udeležiti te skupščine, morajo priti dne 4. avgusta točno ob 4. uri popoldne k posvetovanju. Dne 5. avgusta je zborovanje po tem-le dnevnem redu: a) Otvoritev skupščine. b) Izvolitev časništva. c) Poročilo glavnega in nadzorovalnega odbora. d) Predlogi glavnega in nadzorovalnega odbora. e) Določitev proračuna. f) Volitev glavnega in nadzorovalnega odbora. g) Zaključenje skupščine in razdelitev spomenice „Učiteljskoga udruženja“. B. Kongres srbskega učiteljstva se vrši dne 6. avgusta. Dnevni red: 1.) Volitev potrebnega števila predsednikov in tajnikov za kongres. 2.) Odhod v cerkev. 3.) Kratek referat o stanju ljudskih šol v posameznih srbskih pokrajinah. 4.) Razgovor o jačji zvezi vseh srbskih učiteljev zaradi širjenja prosvete med srbskim narodom. Zvečer koncert. Dne 7. avgusta: Ogledovanje Belgrada po posebnem vzporedu. Proslava pokojnega Gavrilovića in polaganje vencev pred njegovim spomenikom, ki ga je postavilo „Učiteljsko udruženje“ na Kalimegdanu. Popoldne odhod v Topčider. Zvečer predstava v narodnem gledališču. Dne 8. avgusta zjutraj nadaljevanje ogledovanja mesta in kulturnih zavodov, popoldne izlet na ladji v okolico Belgrada. Zvečer banket. Dne 9. avgusta odhod gostov. — Kot oficijalni zastopniki naše „Zaveze“ se udeleže tega slavlja tovariši Engelbert Gangl, Luka Jelenc in Ivan Šega. Čujemo pa, da se pridruži tej deputaciji še nekaj učiteljev in učiteljic. Kdor se udeleži izleta v Belgrad, naj to javi do 20. t. m. predsedništvu „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Ljubljano, kjer dobi vse potrebne informacije.

— **Na goriški gimnaziji** je bilo v tem šolskem letu 44 dijakov Slovencev.

— **Na goriški realki** je bilo v tem šolskem letu 113 dijakov Slovencev.

— **Na celovškem učiteljskem** sta prebila zrelostni izpit dva Slovenca. Skupno je maturiralo 33 učiteljskihnikov.

— **Šulferajn v Spodnji Šiški.** V Spodnji Šiški so ustanovili podružnico nemškega šulferajna. Nemei že vedo, kolikega pomena je šolstvo, Slovenci pa so glede na to vprašanje zanikrni in leni. Zato je lahko graditi most od rajha do Adrije.

— **Brezplačna učila.** Mestni zastop v Stuttgartu je sklenil, da dobivajo učenci ljudskih šol vsa učila brezplačno. Mesto ima zaradi tega na leto 80.000 mark več izdatkov.

— **Zvezo med domom in šolo na Nizozemskem** vzdržujejo pa, da izda Učiteljska Zveza vsake tri mesece po eno številko svojega lista „Narodna Šola“ za starše. Te številke prijavljajo članke, namenjene staršem in okrašene s podobami iz šolskega življenja. Vsak učitelj dobi toliko izvodov tega lista, kolikor ima učencev v razredu, ki jih brezplačno razdeli med nje, da jih ponesejo staršem. Pravijo, da starši radi čitajo ta list in da s tem budi splošno zanimanje za šolo.

— **Alkohol in otroci.** O zauživanju alkoholičnih pijač od strani za šolo ugodnih otrok se je pred kratkem preiskovalo v Nordhausenu, mestu, kjer se žge največ žganja. V sedmem razredu ljudske šole je od 49 otrok pilo že 38 vino, 40 žganje in vsi so, deloma celo jako redno, že pili pivo. V četrtem razredu, kjer je bilo 28 deklic, je pilo 27 že vino, 14 pa žganje, 21 jih je pripoznalo, da radi pijejo pivo, 14 pa povedalo, da pijejo redno vsak dan pivo, ker jih krepi, kakor pravijo starši; 16 jih je priznalo, da so bile tuptatam že nekoliko pijane na pojedinah, izletih ali pa pri praznovanju različnih godov v rodovini. — V neki vaški šoli v Ortelsburgu so dobili pri mnogih učencih steklenice, napolnjene z žganjem, ki so jih dobili od staršev s seboj, da se okrepcajo med poukom. Nekatere devet-